

РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРТНОГО ОПИТУВАННЯ

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ПРОЕКТУ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНДАРТУ НА ПРОФЕСІЮ «ТОКАР»

С.В. МЕЛЬНИК, НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКСПЕРТ ЄФО

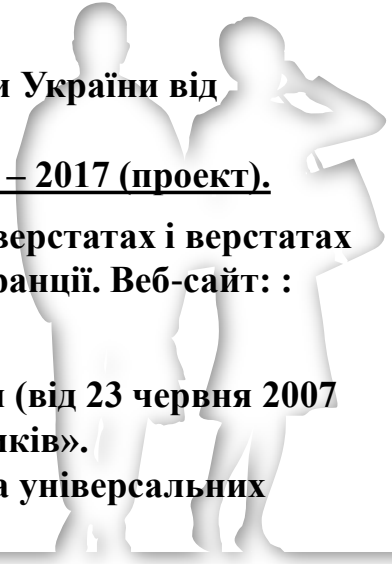
24.05.2018

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

ПРИ РОЗРОБЛЕННІ ПС БУЛИ ВИКОРИСТАНІ МАТЕРІАЛИ:

- * Методика розроблення професійних стандартів (затверджена Наказом Міністерства соціальної політики України 22 січня 2018 року № 74).
- * Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 42 «Оброблення металу», частина 2. «Робітники». Кваліфікаційна характеристика професії «Оператор верстатів з програмним керуванням».
- * Кваліфікаційна характеристика професії «токар» (наказ Мінпромполітики України від 22.03.2007 за № 120).
- * Стандарт професійної (професійно-технічної) освіти П(ПТ)О 8211.С.25.62 – 2017 (проект).
- * Стандарт роботи, видів діяльності і компетентності “Токар на звичайних верстатах і верстатах з цифровим управлінням”, Рівень V. Міністерство з питань зайнятості Франції. Веб-сайт: : <http://travail-emploi.gouv.fr>.
- * Постанова Федерального міністерства економіки та технологій Німеччини (від 23 червня 2007 року) «Про професійне навчання за промисловими професіями металообробників».
- * Проект професійного стандарту Литви на професію . «Металообробник на універсальних верстатах».

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ (ПРОДОВЖЕННЯ)

Макет проекту ПС складається із 7 розділів, розміщених на 67 сторінках. У ньому виділено 9 трудових функцій, яким притаманні 37 професійних компетентностей. Орієнтовно, при розробленні ПС були використані положення проекту ДСПТО, підготовленого робочою групою (60%), французького (25%), литовського (10%) та німецького (5%) аналогів.

Трудові функції та орієнтовні рівні НРК*:

А. Дотримуватися вимог та норм з охорони праці, промислової та пожежної безпеки, виробничої санітарії. 3 рівень НРК.

Б. Застосовувати у поточній роботі загальні та базові знання, уміння та навички. 3 рівень НРК.

В. Готувати верстат (токарний, токарно – затилувальний, токарно - карусельний, токарний напівавтомат, токарно – револьверний, універсальний розточувальний, глибокого свердління тощо (далі – верстати токарної групи)) чи токарний верстат з програмним керуванням до виготовлення (оброблення) деталей. 3 рівень НРК.

Г. Виготовлювати (оброблювати) прості деталі та деталі середньої складності виготовлення на верстатах токарної групи. 3 рівень НРК.

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ (ПРОДОВЖЕННЯ)

Д. Виготовлювати (оброблювати) складні деталі та особливо відповідальні деталі на верстатах токарної групи. 4 рівень НРК.

Е. Виготовлювати (оброблювати) деталі токарних на верстатах з програмним керуванням. 3 рівень НРК.

Є. Приймати участь у налагодженні токарних верстатів з програмним керуванням. 4 рівень НРК.

Ж. Проводити безперервний моніторинг якості виготовлення (оброблення) деталей. 3 рівень НРК.

З. Приймати участь у розвитку токарного виробництва і підвищенні кваліфікації токарів. 5 рівень НРК.

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ (ПРОДОВЖЕННЯ)

У цьому проекті макету ПС виділяються:

2 повні кваліфікації:

- «Токар» (Трудові функції А, Б, В, Г, Ж);
- «Оператор токарних верстатів з програмним керуванням» (Трудові функції А, Б, В, Е, Ж);

4 часткових кваліфікацій:

4.1. «Старший токар» (додаткова до повної кваліфікації «Токар» Трудова функція Д);

4.2. «Бригадний (груповий) токар» (додаткова до часткової кваліфікації «Старший токар» Трудова функція З).

До повної кваліфікації «Токар» та часткової кваліфікації «Старший токар» можна створювати спеціалізації, пов'язані з типом верстату (8211 «Токар-затилувальник», «Токар-карусельник», «Токар-напівавтоматник», «Токар-реворвельник», «Токар-розточувальник»).

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ (ПРОДОВЖЕННЯ)

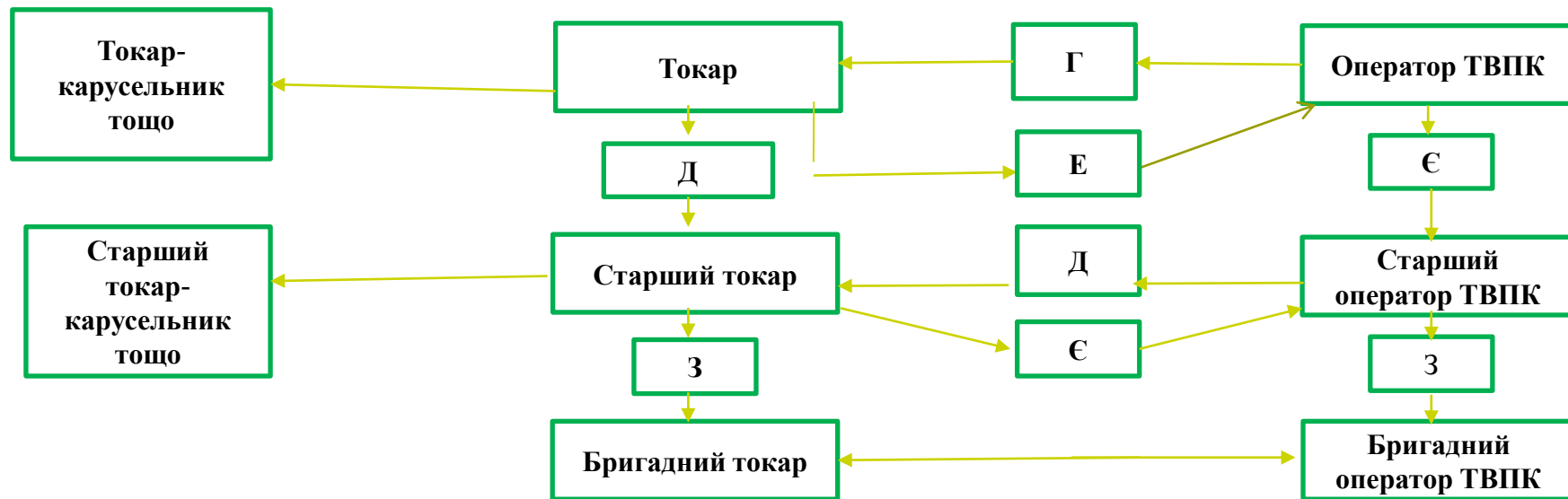
У цьому проекті макету ПС виділяються:

4.3. «Старший оператор токарних верстатів з програмним керуванням» (додаткова до повної кваліфікації «Оператор верстатів з програмним керуванням» Трудова функція Є);

4.4. «Бригадний (груповий) оператор токарних верстатів з програмним керуванням» (додаткова до часткової кваліфікації «Старший оператор верстатів з програмним керуванням» Трудова функція З).

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ (ПРОДОВЖЕННЯ). СХЕМА КВАЛІФІКАЦІЙ

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ (ПРОДОВЖЕННЯ)

Орієнтовно (до моменту розроблення та затвердження відповідних: стандарту освіти і стандарту оцінювання результатів навчання) через дескриптори національної рамки кваліфікацій (НРК) визначені її рівні наступним чином:

«Токар» - 3 рівень НРК;

«Оператор токарних верстатів з програмним керуванням» - 3 рівень НРК;

«Старший токар» - 4 рівень НРК;

«Старший оператор в токарних верстатів з програмним керуванням» - 4 рівень НРК;

«Бригадний (груповий) токар» - 5 рівень НРК;

Бригадний (груповий) оператор токарних верстатів з програмним керуванням» - 5 рівень НРК.

Назви професій та професійні назви роботи не потребують внесення до Національного класифікатора України ДК 003 «Класифікатор професій» (КП), тому що вони там наявні чи утворені, як похідні, відповідно до норм та

положень КП.

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ (ПРОДОВЖЕННЯ)

ДЛЯ ЗРУЧНОСТІ В РОЗУМІННІ ТА ПЕРЕХОДІ КОРИСТУВАЧІВ ВІД ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ ЗА ТАРИФНИМИ РОЗРЯДАМИ ДО ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ ЗА РІВНЯМИ НРК НАВЕДЕМО ОРІЄНТОВНЕ СПІВВІДНОШЕННЯ РОЗРЯДІВ:

«ТОКАР» (3 РІВЕНЬ НРК) – 2-3 РОЗРЯД ;

«ОПЕРАТОР ТОКАРНИХ ВЕРСТАТІВ З ПРОГРАМНИМ КЕРУВАННЯМ» (3 РІВЕНЬ НРК) – 2-3 РОЗРЯДИ;

«СТАРШИЙ ТОКАР» (4 РІВЕНЬ НРК) – 4-5 РОЗРЯД ;

«СТАРШИЙ ОПЕРАТОР ТОКАРНИХ ВЕРСТАТІВ З ПРОГРАМНИМ КЕРУВАННЯМ» (РІВЕНЬ НРК) – 4 РОЗРЯД ;

«БРИГАДНИЙ (ГРУПОВИЙ) ТОКАР» (5 РІВЕНЬ НРК) – ЧАСТКОВО 6 РОЗРЯД;

БРИГАДНИЙ (ГРУПОВИЙ) ОПЕРАТОР ТОКАРНИХ ВЕРСТАТІВ З ПРОГРАМНИМ КЕРУВАННЯМ» (5 РІВЕНЬ НРК) – ЧАСТКОВО 5 РОЗРЯД.

2. ТЕСТУВАННЯ ПС

До тестування, виходячи з вкрай обмежених часових рамок, були залучені, перш за все, зацікавлені сторони відповідної професійної діяльності (експерти). Було розіслано більш, ніж 20 запитів профільним стейкхолдерам. Деталізовані пропозиції та зауваження (за станом на 20.05.2018) отримано від експертів:

- Харківського науково-виробничого технологічного консорціуму “Мехатроніка”;
 - запорізького машинобудівного та металообробного “конгломерату” (АТ “Мотор Січ”, ПАТ “Запоріжсталь”, ПАТ “Запоріжспецсталь”, КП НВК “Іскра”);
 - ПАТ “Укрзалізниця”(3 відділення);
 - ПАТ “Радар”.
- Слід зазначити, що експертами АТ “Мотор Січ” з 4 по 16 травня п.р. проведено повноцінний функціональний аналіз за Методикою, результати якого повністю враховані в проекті ПС, розданому на розгляд учасників Семінару.

2. ТЕСТУВАННЯ ПС (ПРОДОВЖЕННЯ)

Усього було надано близько 300 технічних правок, пропозицій та зауважень.

Із 136 пропозицій та зауважень (решта – технічні та змістовні правки):

- 102 враховано;
- 9 не враховано, як такі. Що дублюють положення проекту ПС;
- 19 потребує обговорення (практично всі стосуються роботи з токарним верстатом з програмним керуванням, професійної компетентності A2 та використання похідних назв “Старший та Бригадний (черговий);
- 6 враховано частково.

За ініціативи експертів, окрім іншого:

- внесено зміни до 3 із 6 назв професій (професійних назв робіт);
- внесено зміни до назв 4 із 9 Трудових функцій;
- включено 10 нових професійних компетентностей;
- скасовано 13 та включено 25 нових вимог до знань та умінь (навичок);
- змінено назву 11 професійним компетентностям.

2. ТЕСТУВАННЯ ПС (ПРОДОВЖЕННЯ)

Серед піднятих експертами питань, що потребують першочергового обговорення та вирішення, зазначу такі:

- Більшість експертів наголошує на не сприйнятті похідних слів “ Старший, Бригадний (черговий)”. Експерти АТ “ Мотор Січ ” пропонують застосовувати розподіл за рівнями НРК, тобто Токар 3 рівня НРК, Токар 4 рівня НРК, Токар 5 рівня НРК.
- Виникають питання щодо застосування спеціалізацій за різними видами верстатів з позицій нормативної бази.
- Виказуються застереження щодо відсутності вимог до стажу роботи.
- Діаметральні погляди на поєднання діяльності токарів та операторів верстатів з програмним керуванням. Експерти АТ “ Мотор Січ “ підтримують такий підхід тільки за умови роботи саме з токарними верстатами з програмним керуванням.
- Експерти виказують застереження стосовно досить високого (університетського) рівня вимог за Трудовою функцією Б . “ Застосовувати у поточній роботі загальні та базові знання, уміння та навички.”

3. ПОДАЛЬШІ ДІЇ

3.1. Визначення головного стейкхолдера із доопрацювання та ініціатора проходження процедури погодження та затвердження ПС. Серед кандидатур пропоную розглянути:

- **Запорізький машинобудівний та металообробний “конгломерат “ (АТ “Мотор Січ”, ПАТ “Запоріжсталь”, ПАТ “Запоріжспецсталь”, КП НВК “Іскра” та інші)**
- **Харківський науково-виробничий технологічний кластер “Мехатроніка”, ПАТ “Укрзалізниця”, ПАТ “Радар” та інші.**

3.2. Доопрацювання та проходження процедур відповідно до Порядку про розроблення та затвердження професійних стандартів (затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 31.05.2017 № 373 (Офіційний вісник України від 16.06.2017 р., № 47, ст. 1457)).

3.3. Участь у розробленні відповідних: проекту стандарти освіта та (в подальшому) проекту стандарту оцінювання результатів навчання.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

